

Jordemoder

Jordemodern Tidskrift sedan 1888

Oktober **nr 6** 2023

3 Redaktören: Debatten fortsätter	22 Core curriculum – en kompetens- och tjänstemodell för barnmorskor
4 Susanne Åhlund blir Sveriges första Chief Midwifery Officer	23 Många viktiga frågor vid årets ICM Council
6 Personcentrerad vård i Östersund	25 Färdighetsträning för blivande barnmorskor
10 Kvinnors upplevelse av att föda barn oplanerat utanför sjukhus – en intervjustudie	26 Fistulasjukhusets verksamhet i Etiopien
13 Ett utmanande möte	28 MIDWIZE
16 Informationsbroschyr för kvinnor som genomgår assisterad befruktning på egen hand – resultat av ett forskningsprojekt	29 "Vi behöver bli bättre på att fråga om våld"
18 Akademisk frihet är en förutsättning för fri forskning och kunskapsspridning	30 Nationell arbetsgrupp (NAG) för samvård och initial hud-mot-hud mor-barn
	31 Intervju med ordförande Eva Nordlund: En visionär med tålamod
	36 Ordförande har ordet: Utbildning, information och reflektion
	38 SRAT: Tillsammans är starkare

Jordemodern

JORDEMODERN SVENSKA BARNMORSKEFÖRBUNDET (UTGIVARE) ISSN 0021-7468

Ansvarig utgivare Eva Nordlund

Chefredaktör Margareta Rehn
margareta.rehn@barnmorskeforbundet.se

Jordemodern förbehåller sig rätten att korta och redigera insänt material.

Manusgranskning Birgita Klepke

Grafisk formgivning Svenska Barnmorskeförbundet

Tryck Åtta.45 Tryckeri AB

Jordemodern utkommer 8 gånger per år

Prenumeration förnyas årligen – information på hemsidan barnmorskeforbundet.se

Annonsbokning

anette.rising@barnmorskeforbundet.se

Sista bokningsdag för medlemsannonser
den 10:e i månaden före utgivningsdatum

Svenska Barnmorskeförbundet

Baldersgatan 1
114 27 Stockholm
kansli@barnmorskeforbundet.se
barnmorskeforbundet.se

Barnmorskan
barnmorskan.se

En visionär med tålamod

Eva Nordlund blev omvald som ordförande för Svenska Barnmorskeförbundet vid förbundsstämman i maj. Nu berättar hon om hur hon ser på de fyra kommande åren. Vilka är Svenska Barnmorskeförbundets viktigaste frågor och vilka utmaningar väntar?

Men vi tar det från början.

Eva, varför blev du barnmorska?

– Jag var tolv år när jag bestämde att jag skulle bli barnmorska. Jag växte upp på 70-talet med mycket feministisk litteratur runt mig, som Erika Jong, Kerstin Thorvall och böcker om kroppar och sexualitet. Jag blev fascinerad helt enkelt. När jag var 16 år hade jag praktik på SÖS BB. Jag ville aldrig gå hem. På den tiden fanns det en barnsal och jag fick pyssla om de här små bebisarna och väga och mäta. Där blev jag helt förlorad. Men sen tog det ett tag ändå så klart innan jag blev färdig barnmorska. Jag tog en omväg via fotograferande och så fick jag två egna barn. Men 2001 blev jag färdig barnmorska.

År 2019 blev du ordförande för Svenska Barnmorskeförbundet – en del av SRAT och nu har du nyligen blivit omvald för ytterligare fyra år. Hur kändes det att bli omvald?

– Fantastiskt och så klart hedrande. Jag tror att min förankring på golvet och att jag är en visionär spelar roll. Jag och hela styrelsen vill fungera som en röst för alla barnmorskor och peppa till att våga. För ofta krävs det mod att våga förändra.

Vilka lärdomar tar du med dig in i de kommande fyra åren?

– Något av det viktigaste jag har lärt mig som aktiv i fackligt arbete är att tålamod är a och o. När vi startade barnmorskeupproret ”Nu är det nog” år 2013 blev vi ifrågasatta även av kollegor. Det fanns en kultur

där man som barnmorska absolut skulle kunna springa emellan två kvinnor som var i värkarbete. Att *det* på något sätt skulle handla om kompetens och effektivitet. Idag är det en självklarhet både inom professionen och på nationell nivå att *en födande – en barnmorska* är ett mål att sträva mot. Nu måste vi vidare och även visa på hur tung belastning det är i andra verksamheter som också självklart behöver möjligheter att utvecklas och hinna jobba professionellt. Jag tänker bland annat på arbetet på barnmorskemottagningarna som utgör en viktig del i vårdkedjan kring barnafödandet. Där läggs grunden för födseln och tiden efter. Postpartumtiden är ett område som måste utvecklas. Det behövs inte mer utredningar nu.

– Jag tar även med mig att medial uppmärksamhet kan vara svårt att styra. Det är oftast fokus på förlossningsvård när media söker upp förbundet. Det är något jag jobbar emot och försöker att i alla möjliga sammanhang lyfta bredden i vårt kunskapsområde. Förändring tar tid. Men viktigast av allt: att lyfta blicken och ha visioner.

Efter tjugo år inom förlossningsvården kan Eva Nordlund se att mycket trots allt har förändrats i positiv riktning. Patientsäkerheten finns ständigt närvarande på ett tydligare sätt än för 20 år sedan.

– Ett bra exempel på det är Säker förlossningsvård, ett samarbete som LÖF tillsammans med våra olika professionsorganisationer startade i början av 2000-talet utifrån patientsäkerhetsperspektiv. Arbetet har genererat ett samlat grepp från SFOG,

Svenska Barnmorskeförbundet och Neonatalföreningen där vi med hjälp av sakkunniga skapat gemensamma rekommendationer, startat och underhållit CTG-utbildningen, Bäckebottenutbildningen och Neonatal HLR-utbildningen. Jag kan även nämna att den tredje frivilliga kollegiala granskningen av förlossningskliniker startar nu igen i höst. En uppskattad och mycket nyttig del av arbetet inom Säker förlossningsvård som lett till en ökad samsyn kring hur vi ska jobba. Om jag ska jämföra dagens situation med hur vi arbetade för 20 år sedan, så vill jag lyfta fram att vi jobbar varsammare, tänk bara på hur vi tänker kring bristningar och teamarbete i olika situationer. Det är tillsammans som vi kan bidra till en bättre och säkrare vård.

Svenska Barnmorskeförbundet blev en del av SRAT 2019. Varför är det en fördel för Barnmorskeförbundet?

– Professionsfrågor och fackliga frågor går hand i hand. Det är viktigt för barnmorskor att ha rätt förutsättningar att kunna göra ett bra jobb. Men det är också viktigt att ha en god löneutveckling och schyssta arbetstider. Att vi är en del av SRAT ger oss möjlighet till ett helhetsperspektiv. Vi kan driva frågorna gemensamt för allt hänger samman. Precis som vi trodde när vi övervägde omorganisationen och gick samman fackligt med SRAT, så öppnades andra dörrar. Idag deltar jag i möten med de andra stora fackliga organisationerna inom vården

som exempel Läkarförbundet, Fysioterapeuterna och Psykologförbundet. Kunskapen om hur framtidens organisation kan se ut finns hos professionen och vi jobbar intensivt inom Svenska Barnmorskeförbundet för att bevaka och värna om barnmorskornas frågor och professionsutveckling. Aktuella frågor är abortvård och barnmorskans arbete på ungdomsmottagningarna. Rollen där kommer sannolikt få en ökad betydelse framöver då ett nationellt hälsoprogram för barn och unga ska utvecklas. Att fortsätta utvecklingen för relationella vårdformer med kontinuitet är en annan central del.

Nyligen blev barnmorskan Susanne Åhlund utsedd till den nyskapade rollen som Chief Midwifery Officer vid Socialstyrelsen. Det är en fråga som Svenska Barnmorskeförbundet har drivit i fyra års tid. Det arbetet har skett både offentligt och bakom kulisserna med hjälp av nätverkande, uppvaktande av politiker och ett idogt engagemang.

– Det är ett lysande exempel på hur vi som förbund faktiskt påverkar professionens ställning och förutsättningar. Susanne Åhlund kommer bidra starkt med att sätta fokus på barnmorskors villkor och kvinnohälsa i stort. Hon kommer också utgöra en viktig länk mot WHO och ICM i det globala arbetet. Idag är Svenska Barnmorskeförbundet en självklar del i många sammanhang. Vi deltar både i styrgrupper och samverkar

” Vi barnmorskor behöver stå upp för vår profession och fortsätta värna om det som är vårt kunskapsområde.

med myndigheter där vi kan tillfrågas som sakkunniga. Vår profession är viktig på många sätt och det är även viktigt att vi ser till att delta i sammanhang där vår kunskap behövs.

På tal om kunskap. Barnmorskeutbildningen i Sverige är idag 1,5 år. I Norge, till exempel, har man i stället en tvåårig masterutbildning för att bli barnmorska efter tre års sjuksköterskestudier. En femårig direktutbildning som leder till master är en fråga förbundet driver, varför är det viktigt tänker du?

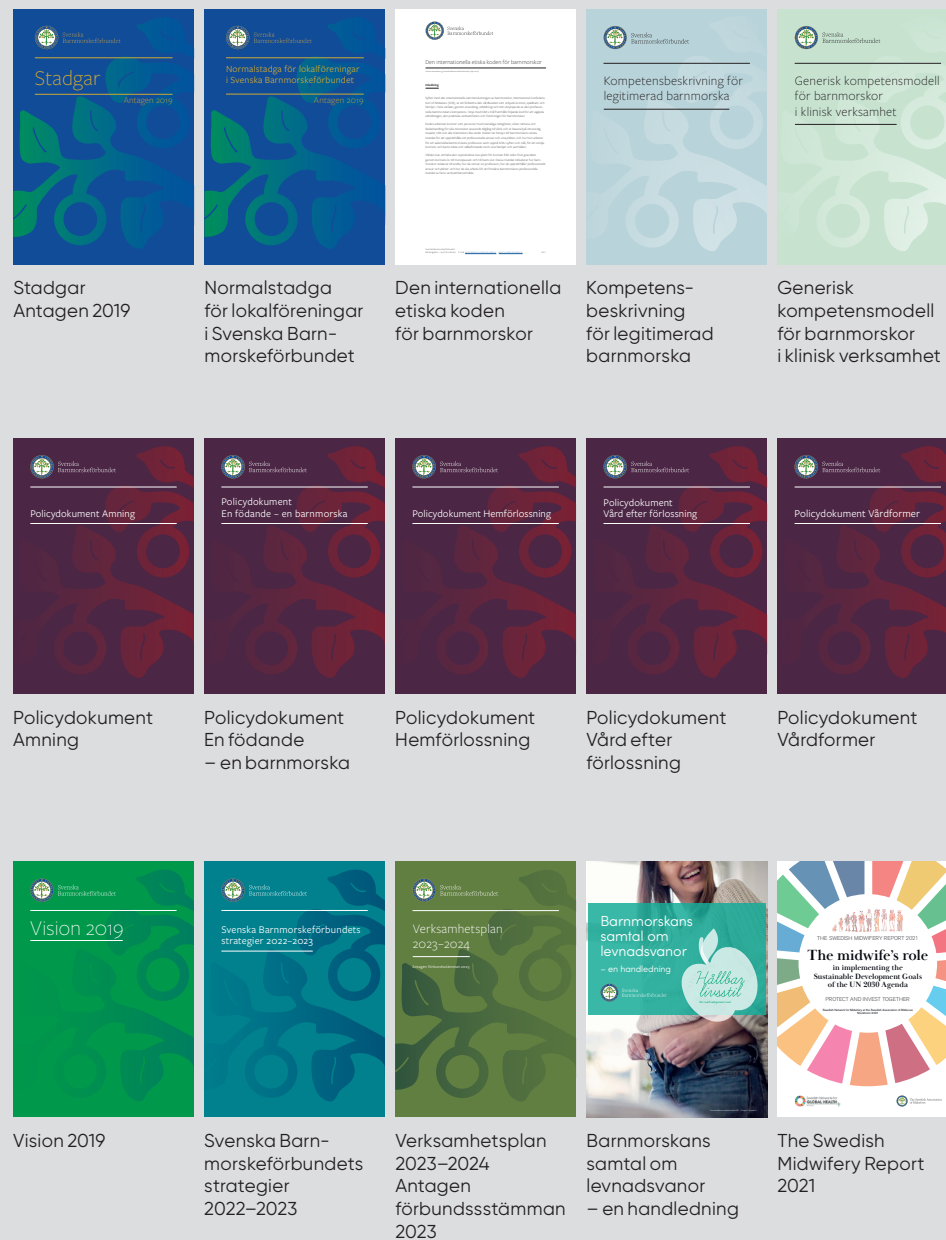
– En längre utbildning, där barnmorskestudenterna ges tid att växa in i rollen som blivande barnmorskor, ger självklart en större trygghet och fördjupad kompetens inom barnmorskans kunskapsområde. Det skulle även innebära ett lugnare tempo då det inte blir samma press på praktikplatser och handledare att prestera på kort tid. Vi ser idag att barnmorskeutbildningen är alldeles för kort och att det är ett stort fokus på förlossning och graviditet. Men barnmorskeyrket rymmer så mycket annat. Gynekologi, att ha en längre praktik på ungdomsmottagning eller ges möjlighet till ökad kunskap kring sexuell hälsa och klimakteriet borde vara en självklarhet. En längre utbildning skulle helt enkelt öppna för fler möjligheter och fördjupning och samtidigt kunna fokusera tidigare på barnmorskans

område. Sista året inom ramen för en femårig barnmorskeutbildning skulle kunna fungera som ett basår där skolan finns kvar för barnmorskestudenten men är knuten till en arbetsplats där det ges möjlighet att så sakteliga växa in i rollen som barnmorska. Nu hoppas vi på en riktig utredning som utreder vilka ”sjuksköterskekompetenser” som ska finnas med, barnmorskans kunskap och hur en utbildning ska organiseras.

Vi har blickat 20 år bakåt. Om vi stället vänder blicken framåt, vilka förändringar tror du kommer att ske inom kvinnovården?

– Jag hoppas innerligt att vi med sunt förnuft och vetenskapligt underlag bromsar upp den medikalisering som pågår kring födandet. Kvinnorna tappar tilliten till att deras kroppar kan vara gravida och föda. Det står inte i motsats till att vi självklart ska ge vård på rätt nivå utifrån behov men just nu är utvecklingen rätt alarmerande. Vi barnmorskor behöver också stå upp för vår profession och fortsätta värna om det som är vårt kunskapsområde. Det är oerhört viktigt att fler barnmorskor hittar tillbaka till Svenska Barnmorskeförbundet så vi blir ännu starkare. Det är min vision.

Text cecilia.boisen@barnmorskeforbundet.se
Bild Svenska Barnmorskeförbundet

Mer info på barnmorskeforbundet.se